

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 40 (1385)

SALA KLUBU HANDLOWEGO (Mickiewicza 33-a).

Dnia 17 go lutego o godzinie 8.30 wiecz. TYLKO JEDEN.

KONCERT

Rosyjsk. Art. Zesp. BAJKOWEGO pod kierunkiem E. DUBROWINA.
Do programu koncertu włączono dużo nowych i ulubionych przez publiczność utworów muzycznych i pieśni rosyjskich.
Bilety w kasie klubu od 10 — 2 i od 5-aj wiece.

Traktaty z Łotwą.

W ubiegły wtorek, 12-go b. m. podpisane zostały w Rydze dwie ważne umowy polsko-łotewskie: stały traktat handlowy i konwencja o bezpośredniej komunikacji kolejowej. Umowy podpisał: ze strony Łotwy min. spr. zagran. p. A. Balodis, ze strony Polski — poseł polski w Rydze p. Julian Łukasiewicz. Przy podpisaniu byli obecni przedstawiciele prasy polskiej i łotewskiej, którym obaj podpisujący złożyli oświadczenia o znaczeniu zawartych umów, podane w naszym piśmie w dn. 13 b. m.

Historja obu tych umów jest dość bogata w rozmaite perypetje. Rokowania trwały przez kilka lat i kilkakrotnie były przerywane. Nie czas obecnie na szczegółowe rozpatrywanie powodów, że porozumienie nie mogło nastąpić wcześniej. Wystarczy stwierdzić, że Łotwa niemal od chwili jej powstania jako niepodległe państwo, stała się terenem, na którym krzyżują się polityczne i gospodarcze wpływy Rosji, Niemiec i Polski.

Aspiracje polskie nigdy nie miały tego napięcia, jakie wykazywały tamte dwa państwa, nigdy nie zmierzwały do narzucenia Łotwie przewagi swoich wpływów i opanowania jej rynku. Stosunek Polski do Łotwy odznaczał się zawsze brakiem jakichkolwiek ukrytych celów, sprzecznym z całkowitą niezawisłością polityczną i gospodarczą młodej Republiki. Istotną niezawisłość państw bałtyckich była zawsze fundamentem polskiej polityki bałtyckiej.

Jednakże bardzo silny napór ekonomiczny Rosji i Niemiec na rynki łotewskie stawał nas dotąd w położenie upośledzonego konkurenta. Traktat handlowy łotewsko-niemiecki zawarty został już w czerwcu 1926 roku po przezwyciężeniu znacznych trudności, powstałych na tle likwidacji skutków wielkiej wojny. W rok później zawarła Łotwa słynny traktat handlowy z Rosją Sowiecką, poważnie uzależniając przemysł i handel łotewski od obrotów rosyjskich. Przewidywania o ujemnych dla Łotwy skutkach tego traktatu okazały się trafne i obecnie już można się liczyć z rychłą jego rewizją.

Polityka sowiecka w stosunku do państw bałtyckich oparta była i jest na zasadzie „*divide et impera*”. Po nieudanym zamachu na niepodległość Estonii w r. 1925 Sowiety obrały inną drogę i cały swój wysiłek skierowały ku wyodrębnieniu Łotwy, pragnąc przez związanie jej życia gospodarczego ze sobą, utrudnić zbliżenie państw bałtyckich i skoordynowanie ich interesów wobec potężnych sąsiadów. Jakis czas wydawało się, że tym tendencjom zaczyna szczęście sprzyjać.

Na szczęście okazało się, że podatne dla nich nastroje na Łotwie okazały się przemijające. Zawarte z Polską traktaty świadczą o tem, że Łotwa pragnie jednakowo współpracować ekonomicznie ze wszystkimi swoimi sąsiadami, nie czyniąc z siebie terenu wyłącznej ekspansji żadnego z nich.

Znaczenie umów jest dla obu stron bardzo duże. I Polska i Łotwa są nietylko wzajemnie dla siebie odbiorcami pewnych kategorii towarów, ale zarazem krajami tranzytowymi, po przez które ekport ich będzie sięgał dalej. Już w ciągu kil-

ku lat ostatnich stosunki handlowe pomiędzy obiema państwami wykazują, pomimo braku regulujących je norm, stały i znaczny wzrost. W r. 1922 polski wóz do Łotwy wynosił tylko 2 i pół miliona latów, w r. 1925 — już 10 i pół, a w ciągu 11-tu miesięcy 1928 r. — dosięgnął 18,2 milionów latów. W tych samych latach wóz łotewski do Polski wynosił: w r. 1922 — 190 tysięcy latów, w r. 1925 — 4 miliony latów i w r. 1928 — 7,7 milionów latów. Eksport polski wzrastał w ostatnich paru latach znacznie szybciej, niż ekport łotewski, należy jednak przypuszczać, że wskutek zawarcia traktatu towarów łotewskie, jak naprzykład wyroby gumowe i konserwy rybne zdolają znaleźć dla siebie w Polsce znacznie szerszy rynek zbytu niż dotychczas.

W uregulowaniu stosunków handlowych i ułatwieniu komunikacji z Łotwą zainteresowana jest w pierwszym rzędzie Wileńszczyzna, jako kraj bezpośrednio z Łotwą graniczący. Ze wszystkich dzielnic Polski jesteśmy tu najbardziej upośledzeni pod względem gospodarczym, będąc od wschodu i zachodu zamknięci martwą granicą. Jedynym wyłotem nazwaną była dotąd linja kolejowa Wilno — Dyneburg, mało zresztą ożywiona szczególnie pod względem ruchu osobowego. Zawarta jednocześnie z traktatem handlowym konwencja kolejowa ułatwi w znacznym stopniu komunikację przez granicę. Trzeba życzyć, aby sfery handlowe obu stron skorzystały z tego dla nawiązania bliższych stosunków wzajemnych. Bardzo poważną zachętą byłoby zniesienie wiz, które już nie istnieją pomiędzy Łotwą a wielu państwami europejskimi.

Zdaje się, że nasze przepisy paszportowe są wogóle najmniej liberalne w Europie, nie mówiąc już o rewizjach celnych, które są przysłowiowe pod względem drobiazgowości i bezwzględności. Utrzymywanie tych rygorów na granicach państw, z którymi się chce ożywić stosunki, nie ma żadnego sensu. Najwyższy czas, abyśmy w tej dziedzinie wyszli ze stanu zacofania, w którym tkwimy uparcie dotąd, a który wcale nam nie przysparza ani korzyści ani sympatii zagranicą.

Mówiąc o tak doniosłym wypadku jak zawarcie traktatów z Łotwą nie można pominąć wielkich zasług, jakie w tej sprawie stały się zasłużonym udziałem posła polskiego w Rydze, p. Juliana Łukasiewicza, którego energii i umiejętności w wielkim stopniu należy przypisać doprowadzenie do pomyślnego wyniku przewlekłych pertraktacji. Minister Łukasiewicz może z pełnym prawem się poszczycić, że nie wyjeżdża z Rygi z pustymi rękami, udając się do Warszawy dla objęcia nowego odpowiedzialnego stanowiska. Zarówno on, jak naczelnik wydz. wschodniego p. Tadeusz Hołwko przyczynili się w ostatnich dniach swoją pracą do poważnego sukcesu polskiej polityki nad Bałtykiem: podpisania protokołu Litwinowa wspólnie z Łotwą i Estonją, oraz w parę dni później sfinalizowania umów z Łotwą.

Testis.

Silne lotnictwo to potęga państwa!

Z państw ościennych.

LITWA.

Traktat noweli gospodarczej ratyfikowany.

BERLIN, 16 II. (Pat). Jak donosi „Berliner Tageblatt”, rząd litewski ratyfikował w piątek traktat handlowy litewsko-niemiecki.

ŁOTWA.

Peżegnanie pos. Łukasiewicza.

RYGA, 16 II. (Pat). Poseł polski na Łotwie, minister Julian Łukasiewicz, odznaczony krzyżem komandorskim orderu Trzech Gwiazd w niedzielę opuścił Rygę. Podkreśli należy wyróżnienie polskiego dyplomaty, ponieważ order tak wysokiego stopnia według statutu przewidziany jest tylko dla najwyższych dostojników w kraju i zagranicą. W ostatnich dniach odbył się odczysek przyjeźdźców i bankietów na cześć uścępującego posła, świadczących o jego popularności we wszystkich sferach społeczeństwa łotewskiego.

FINLANDJA.

O zniesienie języka szwedzkiego w szkołach.

HELSINGFORS, 16 II. (Pat). Grupa złożona z 68 posłów, należących do rozmaitych stronnictw fińskich, złożyła w parlamencie propozycję domagającą zniesienia przymusowego nauczania języka szwedzkiego w szkołach fińskich. Projekt przewiduje na miejsce języka szwedzkiego wprowadzenie jako przymusowego jednego z języków zachodnio-europejskich. Nauczanie języka szwedzkiego miałyby się odbywać jedynie dobrowolnie.

ROMUNJA.

Miljonowe nadużycie w Kiszyniowie

KISZYNIÓW, 16 II. (Pat). Ostatnio aresztowane w Kiszyniowie Hermana Pyntę, byłego wiceprezesa Senatu, byłego burmistrza miasta Kiszyniowa za rządów liberalnych, ostatnio prezesa Izby handlowo-przemysłowej. Pyntę aresztowano na wniosek sędziego śledczego, jako podejrzanego o milionowe nadużycia na niekorzyść kasy municypalnej Kiszyniowa.

ESTONJA.

Posiedzenie parlamentu estońskiego.

TALLIN, 16 II. (Pat). Posiedzenie parlamentu estońskiego, które rozpoczęło się wczoraj wieczorem o godzinie 5-ej trwało do dziś do godziny 4 m. 30, t.j. prawie 24 godziny.

Frakcja agrarjuszów dążyła do wywołania kryzysu rządowego, nie chcąc zgodzić się na projekt rządowy o pomocy dla rolników. W ciągu 7 i pół godzin, z posród frakcji agrarjuszów przemawiało 90 mówców. Z drugiej strony kwalifikacja rządowa nie dopuszczała do wywołania kryzysu gabinetowego i postanowiła wytrwać zwycięsko do końca.

Przemówienie posła Martinsona trwało 11 godzin. Był to rekord długotrwałości mowy w estońskim parlamencie. Ani przerwać, ani zamknąć posiedzenia nie było można, ponieważ pos. Martinson posiadał ciągle na sali niezbędne quorum. Po Martinsonie przemawiało jeszcze szereg mówców. Obecni byli w parlamencie przedstawiciele rządu.

Prezydent republiki estońskiej kilkakrotnie przybywał w ciągu nocy do parlamentu. Dopiero dziś o godz. 4 m. 30, kiedy obliczono obecnych na sali posłów okazało się, że ni-ma wymaganego quorum, wobec czego zostało zamknięte to historyczne posiedzenie parlamentu estońskiego.

Posiedzenie francusko-polskiej grupy parlamentarnej.

PARYŻ, 16. 2. Pat. W gmachu Izby Deputowanych odbyło się posiedzenie grupy parlamentarnej francusko-polskiej. Przewodniczył Locquin. Na posiedzeniu tem posłowie do Sejmu polskiego Stanisław Stroński i Loewenherz charakteryzowali politykę zagraniczną Polski. Następnie wywiązała się dyskusja na temat stosunków francusko-polskich. W dyskusji tej zabierali głos między innymi deputowani Locquin i Jean Ossola.

Powrót do ustroju konstytucyjnego w Hiszpanji.

PARYŻ, 16-II (Pat). „Le Journal” donosi, iż w Madrycie obiegają pogłoski o rychłym powrocie do ustroju konstytucyjnego. Uważa się, że w tym wypadku rząd tymczasowy z Primo de Rivera na czele.

Rząd francuski postawił kwestję zaufania.

PARYŻ, 16. II. (Pat). Rada ministrów na dzisiejszym ranem posiedzeniu upoważniła ministra Barthou do postawienia na wtorkowym posiedzeniu Izby deputowanych kwestji zaufania w związku z postawieniem rządowego wniosku, zmierzającego do ponownego otwarcia trybunałów, zniesionych w roku 1926.

Sprawa kongregacji we Francji.

PARYŻ, 16 II. (Pat). Komisja finansowa Izby postanowiła rozdzielić na poszczególne części całokształt artykułu o kongregacji, wobec czego rząd zamierza postawić kwestję zaufania z powodu tego rozdzielenia w chwili, gdy sprawa kongregacji będzie omawiana w Izbie.

Renta dla wdów i dzieci po Radcu i Bassariczku.

BIAŁOGROD, 16. II. (Pat). Król podpisał dziś ustawę, przeznaczającą z budżetu zwyczajnego państwa miesięczną rentę w wysokości 5 tys. dynarów dla wdów po posłach Pawle Radczu i Bassariczku, jak również miesięczną rentę 800 dynarów dla każdego z ich dzieci aż do dnia dośnięcia ich do pełnoletności.

Przyjaźń polsko-węgierska.

BUDAPEST, 16. II. (Pat). Dnia 14 lutego przedłożył minister Valko parlamentowi do ratyfikacji traktat pojednawczy-rozjemczy z Polską. W umietywowaniu minister podkreślił kuloseletną przyjaźń polsko-węgierską, nie zamierzając nigdy przez żadną wojnę. Przyjaźń między obu narodami wyraża się również w serdecznym przyjęciu, którego minister doznał w Warszawie.

Pociąg dworski dla papieża.

BERLIN, 16. II. (Pat). „Vossische Zeitung” donosi z Rzymu, że dyrekcja kolei włoskich rozpoczyna prace nad zbudowaniem specjalnego pociągu dworskiego dla papieża. Pociąg ten ma być podobny do pociągu dworskiego króla włoskiego. Jednocześnie ma być rozpoczęta budowa dworca watykańskiego. Poza tem istnieje projekt wydania specjalnych marek pocztowych ku uczczeniu Ojca Świętego.

Pierwszeństwo dla imigrantów do Ameryki.

WASZYNGTON, 16. II. (Na wczorajszym posiedzeniu Izby Reprezentantów uchwalono projekt ustawy o imigracji, przyznający pierwszeństwo bez ograniczeń liczebnych imigrantom, wyspecjalizowanym w różnych gałęziach sztuki, nauki i przemysłu, o ile wśród bezrobotnych Stanów Zjednoczonych nie znajdzie się nikt, kto by mógł zająć ich miejsce.

Dwa olbrz mie pożary.

S, i nęło 700 samochodów w Buenos Aires.

BUENOS-AIRES, 16. II. (Pat). Na terenie doków Buenos-Aires wybuchł w piątek rano olbrzymi pożar, który przybrał katastrofalne rozmiary. Plomienie objęły składy wielkich ilości alkoholu. Wybuch odczuwalny w całym mieście. Szkody, wyrządzone w tamtejszym porcie przez pożar, ocenione są na kilkanaście milionów pezetów. Pożar zniszczył około 700 samochodów.

Trocki ciężko chory.

BERLIN, 16 II. (Pat). Korespondent stambulski „Vossische Zeitung” donosi, że stan zdrowia Trockiego uważany jest za niepokojący. — Trocki ma być ciężko chory na wątrobę.

Korespondent przytacza jednocześnie pogłoski, że Trocki od wczoraj już nie znajduje się w konsulacie rosyjskim, lecz że został przeniesiony do portu w Muntaner, a stamtąd do miasta Brussy. Korespondent stwierdza, że sprawdzenie tej pogłoski okazało się rzeczą niemożliwą.

Groźny pożar w stolicy Japonji.

TOKJO, 16. II. (Pat). Pożar, wybuchł tu we wczesnych godzinach rannych, zniszczył całkowicie szpital dla umysłowo chorych. Znalezione zwłone trupy 11 chorych. Pożar ogarnął również sąsiadującą ze szpitalem artyleryjską szkołę wojenną, gdzie zniszczył bibliotekę szkolną.

Wrzenie w Meksyku.

Wysłanie eskorty wojskowej w powietrze.

PARYŻ, 16 II. (Pat). Korespondent „Excelsior” donosi z Meksyku, iż na skutek podminowania toru przez powstańców na jednej z tamtejszych lini, zginęła cała eskorta wojskowa pociągu. Pałac i maszyny również poniesli śmierć.

Tczew wśród lodów.

HAMBURG, 16. II. (Pat). Jak już podawano, statek „Tczew” utknął w lodach. Sytuacja statku „Tczew” jest dziś nieco lepsza. Lody odsunęły go dzisiaj dalej od brzegu. Wczoraj aeroplan niemiecki zrzucił na pokład „Tczewa” 85 kilo żywności. Załoga trzyma się dzielnie i wydaje się być w dobrym humorze.

W Berlinie brak węgla i kartofli.

BERLIN, 16. II. (Pat). Pomimo tego, że mrozy zelżały od wczoraj, w dalszym ciągu trwa w Berlinie i innych wielkich miastach niemieckich brak węgla i kartofli. Prezydent policji berlińskiej nakazał przeprowadzenie spisu i kontrolę cen w składach kartofli, by zwalczać pask na kartofle. Pruski minister handlu zlecił telegraficznie kopalniom Nadrenji utrzymanie pracy normalnie w najbliższą niedzielę, by ułatwić zaopatrzenie ludności w węgiel.

Szwajcaria dalej w skowach mrozów.

ZURYCH, 16. II. (Pat). Jezioro zurychskie całkowicie zamrzło tak, że musiano wstrzymać ruch parowców. W dniu dzisiejszym w całe Szwajcarii mrozy i wiatry.

Wywiad samolotowy nad unieruchomionymi okrętami.

GDANSK, 16. II. (Pat). Wczoraj po poł. samoloty niemieckie wynajęte przez senat gdański odbyły dłuższy lot ponad zatoką gdańską celem zbadania położenia i stanu 9 okrętów, które uwiecznione zostały w lodach zatoki gdańskiej, oraz ewentualnego pośpieszenia im z pomocą. — Wszystkie okręty odpowiedziały sygnałami, że są zaopatrzone w żywność i węgiel i czekają tylko na przybycie łamacza lodu.

DZIEŃ POLITYCZNY.

Wobec ciężkiej choroby, jaka dotknęła rod. Inę Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałkowie Sejmu i Senatu odwołali raut, który miał się odbyć w dniu 23 b. m. dla uczczenia 10-iej rocznicy zwołania Sejmu.

(Tel. wt.). O godz. 6 wiecz. p. prem. Bartł udął się do Belwedru, gdzie odbyła się konferencja prem. Bartła z Marszałkiem Piłsudskim. Narady trwały pół-ora godziny.

Przed 54 sesją Rady Ligi Narodów

dwa wnioski w sprawach mniejszości.

W związku ze zbliżającą się marcową sesją Rady Ligi Narodów, która jak wiadomo, ma rozpatrywać sprawy mniejszościowe, dowiadujemy się, że do tej pory wpłynęły do sekretariatu Rady Ligi dwa wnioski, które będą przedmiotem obrad 54 sesji.

Pierwszy wniosek zgłosił przedstawiciel Kanady p. Dandurand'a. Jest to wniosek o uregulowanie procedury mniejszościowej. Drugi wniosek zgłosił p. Stremmann. Wniosek ten nosi tytuł „Zagwarantowanie praw mniejszości narodowych”. Dotychczas członkowie Rady Ligi Narodów nie otrzymali jeszcze tekstów obydwu wniosków.

Mecz hockeyowy Wilno-Kraków.

ZAKOPANE, 16. 2. Pat. W drugim dniu turnieju hockeyowego o mistrzostwo Zakopanego odbył się mecz pomiędzy reprezentacjami Krakowa i Wilna. Osiągnięto wynik bezbramkowy 0:0.

W drugim meczu pomiędzy reprezentacją Warszawy i Poznania gra została przerwana z wynikiem 0:0. Zaznaczyć należy, że wskutek odwilży lód został zepsuty i nie mogło być mowy o dłuższym rozgrywaniu meczu i prowadzeniu jakiegokolwiek systemu gry.

Kronika telegraficzna.

— Rzeki Struma i Marica wystąpiły z brzegów, zalewając pola oraz przerywając połączenie kolejowe i telegraficzne z Turcją. Szkody olbrzymie.

— Amerykańska tranza pożyczki rumuńskiej została pokryta z nadwyżką.

— Prezydent Hindenburg zwołał formalnie dotychczasowego prezidenta trybunału Rzeszy dr. honoris causa Waltera Sinonsa. Równocześnie na wniosek Rady Państwa Rzeszy zamianował prezydentem Trybunału Rzeszy dr. Edwina Bumkiego.

— Komunikacja telefoniczna między Warszawą a Paryżem została wczoraj zaprowadzona. Komunikację otworzył p. wice minister poczty i telegrafów inż. Włodzimierz Dobrowolski.

— Król angielski mógł wstać wczoraj z łóżka o własnych siłach i zrobić samodzielnie kilka kroków. Okres rekonwalescencji jeszcze jednak nie nadszedł.

— Zmarł Melville Stone, założyciel „Associated Press”.

Na zimowe wieczory i święta piękne, ciekawe i tanie książki:
URODZONY JAN DEBÓKÓG, poemat
Wł. Syrokomli z obrazkami Andriollego. Okładkę zdołał prof. E. Ruszczycki. — zł. — gr. 80.
NAJPIĘKNIJSZE BAJKI POLSKIE
A. J. Głuskiego.
Obrzki i okładka
J. Hoppena . . . . . zł. 1 —
GAWĘDY I PIOSNKI Wł. Syrokomli z rysunkami
J. Hoppena . . . . . zł. 1 —
Ci co wplacą na poczęcie na rachunek Zygmunta Nagrodzkiego w P. K. O. Nr. 80.24 zł. 3 — i nadesła swój adres, otrzymają wszystkie 8 książeczek bez żadnej więcej opłaty za przesyłkę pocztową.
Ci zaś, którzy znajdują więcej anatorów pigłkowych czytanie i wplacą na poczęcie należność od razu za 10 książeczek (po kilka każdej) nietylko nie poniosą żadnych kosztów przesyłki, lecz jeszcze otrzymają jedenastą książeczkę bezpłatnie.
Adres wydawcy:
ZYGMUNT NAGRODKI
Wilno, ul. Zawalna Nr. 11-a
Skład maszyn rolniczych.

Popierajcie Ligę Morską i Rzeczną!

ŻYCIE GOSPODARCZE.

W sprawie apro wizacji mlecznej w miastach.

Zdaniem specjalistów żadna gałęź gospodarstwa rolnego w ciągu ostatnich 50 lat nie osiągnęła tak szybkiego rozwoju, jak mleczarstwo. Rozwój ten był uwarunkowany przede wszystkim przez bardzo szybkie i wielkie zwiększenie się zaludnienia miast. Jednak mimo szybkiego i bardzo poważnego postępu w dziedzinie mleczarstwa sprawa zaopatrywania naszych miast w odpowiednią ilość mleka zdrowego i o pełnej wartości odżywczej pozostawała bardzo wiele do życzenia.

W szczególności silnym stopniu rozpowszechniło się fałszowanie mleka. Badania przeprowadzone w poszczególnych miastach polskich wykazują, że fałszowanie mleka jest objawem nagminnym. Tak we Lwowie ilość zafałszowanego mleka wynosiła do czasu 71% całej ilości mleka dostarczanego na rynek miejscowy. W Krakowie procent mleka podejrzanego o fałszowanie był jeszcze większy, wynosił bowiem aż 85,4%. W Warszawie sprawa ta przedstawia się nieco lepiej: w roku 1918 procent zafałszowanego mleka wynosił 53,6%, w roku 1919—44,3%, w roku 1920—63,3%, w roku 1921—38,3%, w roku 1922—32,9, w roku 1923—29,3%, w roku 1924—22,8%, w roku 1925—12,4%, w roku 1926—12,8%, w roku 1927—19%.

Liczyby te, przedstawiające w jasny sposób jakość mleka spożywanego w naszych miastach, nie dają jednak pełnego obrazu. Znaczna bowiem ilość mleka, sprzedawanego na ulicach, w sieniach domów, uchyla się od wszelkiej kontroli; mleko to bez żadnej wątpliwości jest zawsze zafałszowane. Najbardziej rozpowszechniony sposób fałszowania dokonywany jest przez dolewanie wody; ilość dolewanej wody jest różna, waha się ona w granicach od 5% do 50%; najczęściej spotykane fałszowanie wynosi od 5% do 10%. Często dają się stwierdzić fakty tak zwanego podwójnego fałszowania, a mianowicie: zbieranie z mleka pełnego śmietanki, a następnie dolewanie wody. Badania, przeprowadzone w Krakowie, stwierdziły, że 43% mleka, sprzedawanego na targach, zawierało mniej niż 2% tłuszczu, a 10% mleka zawierało mniej niż 0,5% tłuszczu. Prócz zafałszowania, mającego na celu zwiększenie ilości mleka, jest bardzo rozpowszechnione zafałszowanie, mające na celu niedopuszczenie do ścinania się przy gotowaniu, względnie przy sprzedaży przez dodanie sody. Prócz tego istnieją cały szereg innych fałszowań, jak przez dosypanie mąki, kredy etc. Wskutek tego konsumpcja mleka w Polsce, jest stosunkowo nieznaczna.

Sprawozdanie Komisji Ankietowej w sprawie mleczarstwa przyjmuje, że przeciętne spożycie mleka u nas na głowę waha się w granicach od 0,25—0,32 litra dziennie na głowę. Inżynier Gawlikowski, niestrudzony propagator zwiększenia konsumpcji mleka, jest zdania, że spożycie roczne wynosi u nas na głowę 70 kg. Konsumpcja mleka zagranicą jest znacznie wyższa. W miastach niemieckich przedstawia się ona następująco: spożycie w Berlinie w roku 1925 wynosiło dziennie na głowę 0,17, w Kolonii — 0,26 litra, w Monachium 0,37 litra, w Lipsku—0,32 litra, w Dreźnie 0,25 litra, w Norymberdze—0,31 lit., w Stuttgarcie—0,32 litra, we Wrocławiu 0,26 litra. Spożycie roczne w Niemczech wynosi na głowę 130 kg. Konsumpcja mleka w Austrii jest również znacznie większa niż w Polsce. Wynosiła ona w Wiedniu w roku 1926 0,4 litra dziennie na głowę, w Grazu—0,38 litra, w Linciu—0,35 litra,

w Innsbruku—0,35 litra, w Klagenfurcie—0,44 litra, w Bregencji—0,42 litra. W Danii spożycie wynosi przeciętnie — 0,48 litra na głowę dziennie. W Szwecji wynosi przeciętnie 0,58 litra na głowę. W Szwajcarii konsumpcja jest jeszcze większa, wynosi bowiem w Zurychu—0,65 litra, w Bernie—0,75 litra na głowę.

Przytoczone powyżej liczby wykazują, że Polska pod względem spożycia mleka znajduje się na szarym końcu państw europejskich. Stan ten musi ulec zmianie. Niemal we wszystkich państwach istnieje centralne instytucje, zadaniem których jest przedewszystkiem propaganda w kierunku produkcji, obrotu i konsumpcji zdrowego i dobrego mleka. Instytucje te noszą zwykle nazwę Rady Mlecznej Państwowej lub Narodowej, zależnie od państwa. W Niemczech Rada ta jest państwową, w Austrii półpaństwową, natomiast ma ona charakter wyłącznie społeczny w Anglii, Szwecji, Belgii i Stanach Zjednoczonych. W Polsce w najbliższym przyszłości z inicjatywy czynników oficjalnych ma powstać również analogiczna instytucja; nosić ona będzie nazwę Polskiej Ligi Nabiałowej. Prócz tego znajduje się obecnie w opracowaniu rozporządzenie, mające na celu uporządkowanie sprawy mlecznej w Polsce. Rozporządzenie to będzie uzupełnieniem i rozszerzeniem obecnie obowiązującego ustawodawstwa w tej dziedzinie.

Niewątpliwie zamierzone poczynania czynników oficjalnych przyczynią się w wysokim stopniu do poprawy tak ważnej dla szerokich warstw ludności kwestji zaopatrywania w dobre i zdrowe mleko.

KRONIKA KRAJOWA.

— Cena skór w Wilnie. Ceny hurtowe skór, notowania garbarni „Derma” w Wilnie: Surowiec lekki 212 i pół zł. za 100 kg., — ciężki 206 1/2 zł. za 100 kg. (tylko za gotówkę), podszwy lekkie i średnie 1,05 dol. za kg., krupony I gatunek 1,28 dol. za 1 kg., — II gat. 1,26 dol. III gat. 1,24 dol. (przy transakcjach na weksle z terminem dwóch miesięcznym), bukaty I gat. 29 centów za stopę kwadratową, — II gat. 27 cent., — III gat. 25 centów (przy transakcjach w polowie za gotówkę i w 50 proc. na weksle z terminem do dwóch miesięcy). Tendencja spokojna.

Z CAŁEJ POLSKI.

— Konkurs na siewnik do siewu nawozów sztucznych. W dniu 13 b. m. nastąpiło otwarcie prac w konkursie na budowę siewnika do nawozów sztucznych, rozpisanego przez Państwowy Bank Rolny. Nadesłano 36 prac, z czego 5 zostało zdyskwalifikowanych odradu, a dla rozpatrzenia pozostałych 31 powołano podkomisję w następującym składzie: dyr. Borkowski, dyr. dep. S. Królikowski, radca Wołski i prof. Biedrzycki.

Sądząc z nadesłanego materiału, należy stwierdzić, że konkurs, którego celem było stworzenie niedrogiego, małego, a dobrego siewnika do nawozów sztucznych osiągnął całkowicie swój cel.

Z ZAGRANICY.

— Niemiecki import drzewa w roku 1928 wykazuje rekordowy stan; przewyższył on bowiem import roku 1927 jeszcze o 0,5 milionów ton, a w porównaniu z rokiem 1913 jest o 1,4 miliony ton. Chociaż eksport obecny jest 20.000

Z całej Polski.

Zebrańie komitetu budowy pomnika St. Zeromskiego.

WARSZAWA, 16. II. (Pat). W sobotę 16 go b. m. w departamencie sztuki Ministerstwa W. R. i O. P. odbyło się pod przewodnictwem dyrektora Wojciecha Jastrzębskiego pierwsze zebranie komitetu wykonawczego budowy pomnika Stefana Zeromskiego w Warszawie.

Zebrańie wybrało prezydium w następującym składzie: prezydent m. Warszawy inż. Stomilski (przewodniczący), senator Stefan K. Peński, Jan Skotnicki, Leopold Staff, gen. Elward Rydz Smigły oraz sekretarz Wacław Borowy i skarbnik Wacław Fajans.

Komitet wyłonił trzy sekcje: finansową, artystyczną i propagandową.

Pogrzeb rzeźbi Prezydenta Rzeczypospolitej.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Zwłoki rzeźbi Pana Prezydenta Rzeczypospolitej inż. Zwisłockiego przywieziono do Warszawy w niedzielę rano i zostały złożone w kościele na omentarzu Powązkowskim. Pogrzeb do grobów rodzinnych odbędzie się bez średnio po nabożeństwie żałobnym, które odprawione zostanie o godz. 11 m. 45 rano.

Z powodu zgonu rzeźbi Pana Prezydenta wiele osób złożyło w dniu 16-go b. m. Państwowemu Towarzystwu kondolenie przez wpisanie się do księgi. Między innymi kondolenie złożyli wszyscy ministrowie oraz marszałkowie Sejmu i Senatu:

tonn mniejszy, niż przed wojną i wyniósł w roku 1928—519.000 tonn. Nadwyżka przywozu wynosi w roku 1928—8,4 miliony tonn, czyli 17,5 milj. metrów sześć., nie licząc pewnych dostaw reparacyjnych, a po ich odliczeniu nadwyżka importowa wynosił będzie 8,3 miliony tonn, czyli 17,3 milj. metrów sześć. surowego drzewa użytkowego, wartości 564,5 milionów marek. Z pośród krajów dowozowych pierwsze miejsce zajmuje, jak i poprzednio, Polska, chociaż procentowo dwoż jej w 1928 r. zmniejszył się z 40 na 34 proc., następnie idzie Czechosłowacja 15,5 proc., w roku ub. 20,4 proc., Finlandja 15,2 proc. (13,4 proc.), Austria 11,7 proc. (9,0 proc.). Wywóz kierował się głównie do Holandji, a częściowo do Francji.

Giełda warszawska z dn. 16. II. b. m.

WALUTY I DEWIZY:	
Dolary	8,85—8,87
Londyn	43 28/100—43 17/100
Nowy York	8,90—8,88
Paryż	34 83/100—34,75
Szwajcaria	171 53—171,10
Włochy	46,66—46,54
Marka niemiecka	211,59

Papiery procentowe: Pożyczka Inwestycyjna 119—119,25. Premja dolarowa 105 104 75—110,25. 5% konwersyjna 67,5% kolejowa 59, 6% dolarowa 85, 10% kolejowa 102,50 8% L. Z. Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego, obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego 94. Te same 7% 85 25 4/8% ziemskie 49,25—49,15—49,20. 8% ziemskie 95, 8% warsz. 69,5—70—69,90 8% Łodzi 63 62 65, 8% Piotrkowa 60

Akcje: Bank Polski 172—173,50. Związku Spółek Zatrzebnych 85, Spiess 2 0 Sıla i Światło 13—134 Cukier 41 Węgiel 90, Lillip 36 50 37, Ostrowiec 36 50 37, 104,50—115,00. Starociwice 33 25—34,25

W otwarte karty.

Na marginesie artykułu Steada.

We wczorajszym numerze podaliśmy w formie depeszy skrót wyzerpującego artykułu wybitnego publicysty angielskiego Steada w sprawie polemiki, jaka się ostatnio wywiązała na temat polsko-niemieckich stosunków, w związku z głośnym memorandumem gen. Groenera, oskarżającym Polskę o imperialistyczne zakusy w stosunku do Prus Wschodnich.

Publicysta angielski Stead jest tym, który ogłosił przed kilku tygodniami tajny memorandum gen. Groenera, co przysporzyło tyle kłopotów politykom niemieckim i co opinii europejskiej otworzyło oczy na dwulicową grę Berlina.

P. Stead w onegdajszym artykule, ogłoszonym równocześnie w „Review of Reviews” i w „Baltische Presse”, wyluszcza zasady, które go skłoniły do ogłoszenia memoriału Groenera. „Działalem—mówi on—jako dziennikarz wierzący w misję publicystyki, a w szczególności przekonany o znaczeniu publicystycznego oświełtania ciemnych stron.

„Jedną z najciemniejszych stron w Europie leży na granicy pomiędzy Polską a Niemcami. Niemiecka opinia publiczna od dłuższego czasu kierowała się przekonaniem, że Polska pragnie zabrać dla siebie dalsze terytoria niemieckie, wobec czego Niemcy muszą się przeciw temu poważnemu niebezpieczeństwu bronić, zarówno na lądzie, jak i na morzu. Idea ta odzwierciedla się najdotkliwiej w memorjał Groenera. Jest ona równocześnie wymówką, mającą usprawiedliwić konieczność budowy przez Niemcy pancerników, któreby zapewniły im przewagę na Bałtyku w tym celu, aby niemieckie pancerniki mogły się znaleźć w tej sytuacji, by razem z armią niemiecką odeprzeć polski atak, przewidywany przez koła niemieckie.”

„Dalej p. Stead tłumaczy, że widział się zmuszony zwrócić się do najbardziej autorytatywnego źródła, mianowicie do ministra Zaleskiego z pytaniem, czy rzeczywiście Niemcom grozi ze strony Polski niebezpieczeństwo. Przytoczywszy w dalszym ciągu artykułu treść depeszy p. ministra Zaleskiego p. Stead pisze: „Otwartość i jasność twierdzenia polskiego ministra Spraw Zagranicznych nie pozostawia nic do życzenia. Konkluzje jego twierdzeń zawierają projekt, którego rząd

niemiecki nie będzie mógł ignorować. Najbliższe słowo mają zatem Niemcy.

Jeżeli Niemcy pragną porozumienia i współpracy z Polską, mają otwartą przed sobą drogę. Gdyby rząd niemiecki był zdania, że nie może przyjąć oficjalnie do wiadomości polskiego oświadczenia, skierowanego do czasopiisma angielskiego, to niewątpliwie wystarczyłoby, jakimiś sposobem dyskretny czy twierdzenia p. Zaleskiego odpowiadają rzeczywistości polityce rządu polskiego.”

Stwierdziwszy to, p. Stead podkreśla, że od szeregu lat przywódcom opinii niemieckiej ogłaszali *urbi et orbi*, że „Polska zmierza do rabunku niemieckich terytoriów i taką akcję przygotowuje”. Min. Zaleski nie tylko oświadcza, że podobne podejrzania są bezpodstawne, ale proponuje traktat gwarantujący terytorjalną integralność obu państw.

„Niemiecki więc — kończy swój artykuł p. Stead—Urząd Spraw Zagranicznych i wielka część prasy niemieckiej uznały ogłoszenie memoriału ministra Groenera jako wielkie zło i jako niesłychany skandal. Zdaje mi się — kończy p. Stead — że jakkolwiek ogłoszenie fałszywych argumentów, obciążających politykę niemiecką, jest złem, to jednak chodzi tu o zło, które może wyjść na użytek Niemiec, Polski, Europy, a nawet całego cywilizowanego świata. — Czy Niemcy pragną tych korzyści?”

Jasna i szczerza odpowiedź odpowiedzialnych czynników niemieckich na pytanie, którem p. Stead zakończył swój artykuł, wyjaśniłaby wzajemny do siebie stosunek obu państw, obu narodów. Nie przypuszczamy bowiem, aby odpowiedzialny polityk niemiecki, gdy mu brak argumentu, którym operował w słynnym memorjał gen. Groener, że Polska godzi w Prusy Wschodnie, odwrócił rolę i stwierdził niemieckie pretensje terytorjalne do Polski. Takimi argumentami mogą operować te czynniki polityczne, które niechęć się pogodzić z obecnymi granicami, ale nie kierownicy nawy państwowej. Chodzi więc o to, by obie strony powiedziały jasno i wyraźnie, że nie rozszedzą do siebie żadnych pretensyj terytorjalnych.

SEJM.

Porządek dzionny następnego posiedzenia Sejmu.

W dniu 19 lutego o godz. 16-jej odbędzie się 51 z kolei posiedzenie Sejmu, na porządku dzionnym którego znajdują się między innymi następujące sprawy: projekt ustawy o dodatku na mieszkanie, sprawozdanie komisji ochrony pracy o wniosku Ch. D. w przedmiocie ubezpieczeń na starość. Sprawozdanie komisji administracyjnej o poprawkach Senatu do przyjętego przez Sejm projektu ustawy w sprawie uzupełnienia niektórych postanowień rozporządzenia P. Prezydenta Rlutej z marca 1922 roku o postępowaniu karno-administracyjnym, sprawozdanie komisji prawniczej o poprawkach Senatu do przyjętego przez Sejm projektu ustawy w przedmiocie uzupełnienia ustawy z lipca 1924 r., dotyczącej ochrony drobnych dzierżawców rolnych, sprawozdanie komisji prawniczej o wnioskach P. P. S. Kl. Narod. Wyzwolenia i Str. Chłop., zmierzających do zmiany licznych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rlutej z dnia 6 lutego 1928 r., zawierającego prawo o ustroju sądów powszechnych, nagłośnieniu wniosku pos. Ziemięckiego i innych w sprawie zaopatrzenia ludności w węgiel.

Sprawa podatku dochodowego od p. jazdów.

(Tel. wł.). Na najbliższym posiedzeniu Sejmu odbędzie się pierwsze czytanie projektu ustawy o podatku drogowym od pojazdów mechanicznych i h. Według projektu ustanowiony będzie podatek drogowy od samochodów prywatnych i publicznych, zarówno osobowych jak i ciężarowych.

Podatek ten wedle przewidywań obliczeń Ministerstwa Robót Publicznych przyniesie rocznie około 13 347 tys. zł. Zużyty on będzie wyłącznie na inwestycje drogowe w kierunku polepszenia już istniejącej sieci dróg lub też budowy nowych.

Senat wobec poprawek Sejmowych

(Tel. wł.). Senacka komisja skarbowa budżetowa przywiodła w budżecie Ministerstwa Komunikacji na rok 1929/30 wszystkie pozycje i sumy, skreślone przez Sejm. Jak widac z dotychczasowych obrad komisji senackiej, która przystąpiła także do dyskusji nad projektem ustawy o funduszu dyspozycyjnym ministra spraw wewnętrznych, broni ona preliminarza budżetowego w przedłożeniu rządowem i odrzuca wszystkie poprawki Sejmu.

WŚRÓD PISM.

— Nr 6 Tygodnika Ilustrowanego z dn. 9 lutego poświęca artykuł wstępnym 9 cielecia odzyskania wybrzeża morskiego. Wspaniały wiersz Or Ota p. t. Morszałek Foch jest prawdziwą ozdobą tego numeru. Bardzo ciekawie opisuje p. J. M. zwycięże karnawałowe u ludu naszego w artykule „Karnawał u ludu”. W. Husarski omawia w swym bogato i różnorodnie ilustrowanym artykule sylj biedermeierowski. Bardzo interesujący jest również artykuł dr. Steckiego p. t. „Korniec świata”. Prócz tego zawiera zeszyt ten dalszy ciąg świetnej powieści Goetla p. t. „Serce lodów”, dokończenie noweli Jarosławskiego „Piosenka za milion dolarów”, kronikę tygodniową Choynowskiego, A. Nowackiego artykuł p. t. Khaki - Szekspir, oraz dział aktualny.

Strzeżcie się przeziębień.

W zimie z jej ergiem powietrzem każdy musi zapobiegać się w kalnie i angierce, dla pań zaś, które dbają także o elegancję i zdrowie, wskazaniem jest, by przy kłnie sięgali wszędzie okazali wyrobów „Quadrat” i przy porównaniu z innymi s latwością dojdą do przekonania, że anlegowca „Quadrat” są naprawdę najbardziej eleganckimi, najwzajemnie, najcieplejszymi w porównaniu z innymi. Jakość gwarantowana. 4026

Kłeska mrozów w Europie.

Wszehmogąca natura uczyniła światu, a szczególnie przyzywczyom, nieo ciepła krajom środkowemu i południowemu europejskim bardzo wielką i niemial niespodziankę. Mroz, który naogół jest w zimie tylko na północy wszehwładnym panem, który w środkowej Europie, w takich krajach jak Węgry, Czechosłowacja, Francja, Rumunja rzadko daje o sobie znaki życia, który na południu był prawie że nieznanym — od kilku tygodni objął w swoje posiadanie niemal całą Europę, wprowadzając niemal chaos do życia poszczególnych narodów i stając się groźną klęską społeczną.

Wzięmy dla przykładu taką Czechosłowację. Niezwykły obraz przedstawia w roku bieżącym Czechosłowacja i jej stolica Praga. W kraju tym, gdzie śnieg zazwyczaj należy do zjawisk nadzwyczajnych, gdzie mroz nigdy prawie nie dochodzi do 10 stopni poniżej zera, w roku bieżącym termometr już od dłuższego czasu wskazuje temperaturę około 30 stopni. Wielkie, pomarańczowe słońce, zimne i jakby bez życia odbywa niezwykle nisko swą podróż nad ziemią. Słońce to zdaje się być

wyciosane z miedzi, — takie dzienne, niezwykle jest to zimowe słońce, kiedy wschodzi ponad wzgórzami, pokrytymi grubą warstwą bielutkiego śniegu, odnosi się wrażenie, że się jest w tajemniczych strefach polarnych.

A 30-stopniowy mroz, który daje się codziennie we znaki, wrazenie to jeszcze potęguje, utwierdzając w przekonaniu, że tym razem dziennikarze absolutnie nie przesadzają, nazywając obecną zimę w Czechosłowacji — zimą polarną. W tych dniach stacje meteorologiczne ustaliły, że w Czechosłowacji w roku bieżącym temperatura spadła na najniższy poziom, jaki w ciągu ostatnich lat 150 zanotowano w Europie środkowej. Miastem, którym „poszczycić” się może niezwykłym tym zaszczytem jest miasto czeskie Budziejowice, gdzie termometr wskazywał cyfrę 41 poniżej zera...

Zima w Czechosłowacji przystoiła się w roku bieżącym w kompletną katastrofę żywiolową. Ludność kraju, nieprzywykająca do takich mrozów, cierpi niewymownie, a wraz z nią cierpią wszystkie żywe stworzenia, nie mogąc nigdzie uchronić się przed mrozami.

Całe życie stoi pod znakiem trzaskających mrozów. Kilka razy zdarzyło się tu już w ciągu dni ostatnich, że pociągi, stojąc na sta-

cji... przymarzły do szyn. Trzeba było godzinami całami pracować, by koła wagonów uwolnić z żelaznych objęć nielotowego mrozu. Ale to jeszcze nie najgorsze. Zdarzało się, że z pociągów towarowych, trzeba było po przybyciu pociągu na stację krańcową wynosić zmarzłych po drodze konduktorów...

Silne mrozy wywołują często w miastach zjawiska zupełnie nieznane. Tak na przykład do jednego z miast czeskich przybiegł zając, szukając wśród ludzi schronienia przed zimnem. Biedne zwierzę było tak przemarzłe, że dało się zupełnie łatwo schwycić przez przechodniów. Nad Weltawą w Pradze widziec można było w tych dniach całe stada dzikiego ptactwa, które z rąk ludzi zjadają kawałki chleba. Ptaki leśne gina od mrozu masowo, niektóre zaś z głodu wzajemnie się pożerają. Stwierdzono np. kilka wypadków pożarcia przez zgłodniałe wrony żywych jeszcze, tylko zmarzniętych przepiórek.

Nie inaczej przedstawia się sytuacja, wynika wskutek niebывалego obniżenia się temperatury w Rumunji, gdzie — jak donosiły ostatnie depesze — stada wilków zagładają bezkarnie do wsi, porywając stamtąd bydło, a nawet rzucając się na ludzi.

W Jugosławii i północnej Grecji,

nie mówiąc już o bardziej do zimna przyzywczyonej Austrii, pozamazała większość rzek, a wypadki zmarznięcia ludzi są zjawiskiem codziennym. Nawet Włochy, te ciepłe Włochy nie uniknęły losu swych północnych sąsiadów i miast pławic się w promieniach życiodajnego, włoskiego słońca, wdziali na siebie śnieżny całun.

W Szwajcarii mrozy dochodzą do 40° C poniżej zera, tak, że nic dziwnego, iż nawet jezioro zurychskie pokryte zostało grubą taflą lodu. Jeszcze w górach, gdzie w zimie mieszkańcy przyzwyczajeni są do względnie niskiej temperatury, obecna klęska mrozu nie odbiła się bardzo ujemnie na ich trybie życia, w miejscach jednak niżżej położonych mroz wywołał ogólną dezorganizację w życiu Szwajcarów.

We Francji mroz dochodzi do 30° C. Jeżeli się więc zważy, że Francuzi przyzwyczajeni są do łagodnego klimatu, nic dziwnego, że mroz zbiera tam obfite żniwo. Wystarczy przytoczyć fakt, że w jednym tylko mieście Donkiercie zamarło na śmierć 50 ludzi.

W Niemczech klęska mrozu przybrała rozmiary katastrofalne. N. p. w całej środkowej części Berlina wczoraj wskutek popękania rur zgasło światło gazowe, na przedmieściu Erkner mieszkańcy muszą kupować

wodę na litry, wszystkim daje się odczuwać b. dotkliwie brak węgla i kartofli.

No a w Polsce? Obniżenie temperatury jest u nas z pośród środkowoeuropejskich krajów bogdaj największe. Dość wspomnieć o 44°C mrozu w Puhulance, o 50 miljonowej stracie, jaka poniósł zarząd kolei państwowych, o tysiącach osób zmarłych na śmierć, o odcieciu zwłaszcza w Malopolsce wschodniej szeregu miejscowości od świata, aby sobie uprzytomnić, że klęska mrozu dała się nam szczególnie we znaki.

Cała więc Europa, wszystkie kraje znalazły się w okowach silnego, syberyjskiego mrozu, który od kilku tygodni sieje ogólne spustoszenie. Jak długo to jeszcze potrwa oto pytanie, nad którego odpowiedź głowia się mózgi meteorologów. Przed kilku dniami moskiewska stacja meteorologiczna „przepowiedała” z zupełną stanowczością, że mroz ustąpi. Rzeczywiście temu zaprzeczali. Jak więc z tego widać i na zdaniu meteorologów nie można polegać. Musimy więc zżdzi na kaprys natury, czekać aż inny kaprys natury podobnie jak zesłał Grenlandji wiosnę, tak że, jak by nam na ironję, zabierają się już tam do orania ziemi, obdarzy i nas jeżeli już nie wiosną, to przynaj-

mniej kilkoma promykami słońca, któreby rozpozgodziło zmarszczone z zębnięte nasze twarze. A zanim to nastąpi bądzmy cierpliwi i nie narzekajmy na Boga, rząd, magistrat, bo przecież mroz i tak będzie trwał tak długo aż sam ustąpi.

Zanim to nastąpi, korzystajmy z dobrodziejstw, jakie niesie ze sobą klęska mrozu. Silny bowiem mroz, klęska mrozu jest siłą wyższą. A jako taka daje nam cały szereg barw, względnie zrzuca z naszych barków szereg obowiązków.

Możemy więc nie dostarczyć umiowanego u nas towaru, gdyż u niemożliwa nam to siła wyższa — mroz. Możemy nie płacić weksli, jeżeli na drodze, którą musimy iść do notariatu potworzyły się zasypy śnieżne. Możemy się procesować z właścicielami domów, (co za przyjemność), że nam nie dostarczają wody, gdyż rury wodociągowe popękaly.

Możemy się nie stawić do sądu, jeżeli pociąg utknął w drodze, lub droga jest tak zawałona zaspami śnieżnymi, że ani rusz po niej przejechać nie można. Bo ja wiem co jeszcze możemy. Klęska mrozów ma i swe dodatnie strony. Ale z tych b. chętnie byśmy zrezygnowali, byle tylko już nareszcie było, nie mówię, już zupełnie ciepło, ale trochę, troszeczkę cieplej.

Słów kilka o stanie gospodarczym i oświacie w pow. święciańskim.

W odpowiedzi na artykuł p. Marjana Święcickiego p. t. „Stan gospodarczy, oświaty i stosunki polityczne w pow. święciańskim...” zamieszczony w Nr. 25, 26, 28 i 31 „Kurjera Wileńskiego”, otrzymujemy od p. J. T. artykuł, który w nadziei, iż wywoła on dalszą wymianę myśli sfer zainteresowanych, jako dyskusyjny, poniżej zamieszczamy.

W szeregu Nr. Nr. (25, 26, 28 i 31) „Kurjera Wileńskiego” została umieszczona specjalna korespondencja p. Marjana Święcickiego, omawiająca stan gospodarczy, oświatę i stosunki polityczne zachodzące na terenie powiatu święciańskiego.

Zadaniem wspomnianej korespondencji było: faktycznie zobrazowanie całokształtu owych stosunków zachodzących na terenie powiatu, gdzie ludność litewska stanowi około 30% mieszkańców, a więc więcej niż w innych powiatach wileńszczyzny. Niestety Szanowny Autor korespondencji przedstawił całokształt tych stosunków w świetle wrażeń codziennych, daleko odbiegającym od rzeczywistości, co wymaga pewnego sprostowania.

Omawiając stan gospodarczy p. M. Święcicki trochę przesadza, wyrażając się, że „gospodarstwa małorolne, obciążone podatkami, nie są w stanie o własnych siłach wydzwignąć się z nędzy”. Wiemy dobrze, że ten małorolny rolnik, posiadający 5 ha gruntu, na opłacenie wszystkich podatków, razem z podatkiem akcyzowym, potrzebuje dziś zaledwie 35 zł., co stanowi wartość 5 pudów zboża, gdy natomiast w r. 1910-1912 płacił on 9 rubli, czyli przeszło 10 pudów tego zboża. Uwzględniając jeszcze prolugaty, rozłożone na raty, niekiedy umorzające płatności pewnej kategorii podatków, nie może być mowy o obciążeniu rolnika, przeciwnie jest on zadowolony pomimo agitacji pewnych podejrzanej kondycji osób i narzeka tylko na niedzielną ilość nakazów płatniczych, nie przekraczających sumy 5-7 zł.

Pozatem biednym przychodzi z pomocą Rząd, udzielając pożyczek siewnych, melioracyjnych, na odbudowę i t. p., tak, że tylko zaniebany i zacofany chłop tutejszy może cierpieć nędzę.

Przechodząc następnie do krytycznego omówienia stanu oświaty, chcąc w pierwszym rzędzie wywołać dyskusję sfer nauczycielskich, nie wyłączając p. M. Święcickiego, który jej niegdyś mnie odmówił swym milczeniem (patrz Nr. Nr. 272 (1319) i 280 (1327) „K. W.”), a następnie apostrofa niektóre, moim zdaniem, niewłaściwości.

Pomijając wiele błędów w metodologii nauczania, co wynika może z niepełnego opanowania zagadnień pedagogicznych przez niektórych nauczycieli, w pierwszym rzędzie chcę zwrócić uwagę, iż wykładanie i lekcje języka litewskiego dotychczas są prowadzone nieracjonalnie przez nieodpowiednie wyznaczone.

Uchwały Sejmiku Dziśnieńskiego.

W dniach 8 i 9 lutego r. b. w sali Sejmiku w Głębokiem odbyło się posiedzenie Sejmiku Dziśnieńskiego, na którym został uchwalony budżet na rok 1929-30 w wysokości 1.232.000 zł. w tym zwyczajne wydatki zł. 618.500, nadzwyczajne zł. 613.500 oraz dokonano wyboru członka Wydziału Powiatowego. Na miejsce ustępującego p. Węclawowicza Zygmunta — został obrany p. Massalski Władysław z gminy parafianowskiej. Pozatem udzielono gwarancji dla Kasz Komunalnej dla uzyskania kredytów w wysokości 450.000 zł. na akcję siewną w związku z klęską nieurodzaju; udzielono też gwarancji S-ni Rolniczo-Handlowej w Dokszycach na sumę 51.000 zł. na akcję nasienną, oraz S-ni „Rolnik” w Głębokiem na sumę 75.000 zł., dla przeprowadzenia i skoncentrowania akcji inaszej. Wreszcie udzielono gwarancji dla spółdzielni owocarskiej w wysokości 80.000 zł. Akcja zakupu i rozprowadzenia nasion dla powiatu ma być poruczona Spółdzielni „Rolnik” w Głębokiem po porozumieniu się z organami Kasy Komunalnej z jednoczesnym uwzględnieniem możliwie równomiernego zaopatrzenia w nasiona całego powiatu przy pomocy istniejących na terenie powiatu instytucji spółdzielczych i rolniczych.

Z uwagi na ciężki stan gospodarczy rolników, spowodowany klęską nieurodzaju — uchwalono prośbę Państwowemu Bankowi Rolny o rozterminowanie na dłuższy okres przysługujących kredytów na akcję nasienną. Uchwalono też zaciągnięcie pożyczki w wysokości 75.000 zł. w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych dla gmin na budowę studzien artestyjskich celem zaopatrzenia ludności w czystą i zdrową wodę, jak również z uwagi na skuteczną walkę z pożarami w większych osiedlach. Celem wyzyskania błotnistych terenów powiatu — uchwalono przystąpić do Międzykomunalnej Spółki Meljoracyjnej i otworzyć w Wilnie Biuro Meljoracyjne, na który to cel wyasygnowano 5.000 zł.

W dziale sanitarnym — wprowadzając pewne zmiany w stanie dotychczasowym, a mianowicie zamiast przychodni lekarskiej w Dokszycach i Prozorokach — mają być uruchomione punkty lekarsko-akuszeryjne, zaś w Głębokiem ośrodek zdrowia, składający się z przychodni: ogólnej, przeciwgruźliczej, przeciwgruźliczej, wenerycznej i opieki nad matką i dzieckiem. Poza tem uchwalono uruchomić przy szpitalu sejmikowym w Dziśnieńsku oddział z kursami dla jagliczych na 40 dzieci. Z inwestycji zasługujących na uwagę — zaprojektowano na dalsze prowadzenie budowy szosy Ziabki—Prozoroki—Jazno—Królewska Karczma—280.000 zł. Budowa mostu w Szarkowszczyźnie na rzece Dziśnie — 110.000 zł. Budowa mostu w Chwostowie — 83.000 zł. Zakończenie budowy mostu i dojazdów w Zukach-Dolnych — 18.120 zł. Zakończenie grobli dziśnieńskiej — 50.300 zł. Zakończenie bruku około wsi Szukuniki — 10.900 zł.

KRONIKA WIL.-TROCKA. — Zbiórka Młodzieży Polskiej w Większej. 17 b. m. w Turgielach odbędzie się zebranie organizacyjne Związku Kół Młodzieży Wiejskiej. — Rozwój ochotniczych straży ogniowych. Ostatnio w wsiach Rudomino i Dojlidany powstały towarzystwa ochotniczej straży ogniowej. — Ruch spółdzielczy. Dziś w niedzielę odbędzie się w Mickunach organizacyjne zebranie Związku Spółdzielni Spożywców, na które wyjeżdża z Wilna specjalny instruktor.

Stow. Młodzieży Polskiej. W Rzeszy i Białej Wace powstały ostatnio Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. — Ukonstytuowanie się Koła Związku Pr. Sp. Kobiet. W Michałkowskich gminy gierwiackiej powstało Koło Związku Pracy Społecznej kobiet z przewodniczącą p. Anną Białozetową i sekretarką p. Pankiewiczową Marją.

KRONIKA OSZMIAŃSKA. — Skutki nadmiernego spożycia alkoholu. Dnia 9 b. m. w Cudzeniskach w czasie odbywającego się wesela zmarł nagle 60-letni mieszkaniec tej wsi Jan Wołodźko, skutkiem nadmiernego spożycia alkoholu.

KRONIKA BRASŁAWSKA. — Pożar. Dnia 11 b. m. o godz. 18-ej w brodzie Świderszczyzna, gminy przebródzkiej spalił się dom mieszkalny i zabudowania gospodarcze Jerzego Rozwadowskiego. Szkody 3 tysiące zł.

Przygotowania do obchodu Imienia Marszałka Piłsudskiego.

Dnia 17 lutego r. b. o godz. 1 w południe w Wielkiej Sali Konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbędzie się zebranie organizacyjne do celu zawiązania Komitetu Obchodu imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w dniu 19 marca 1929 roku.

Jeśli jakaś instytucja lub ktokolwiek z osób zainteresowanych nie otrzymała z jakiegokolwiek powodu zaproszenia, a życząc sobie wziąć udział w pracach Komitetu, proszone są o przybycie do Urzędu Wojewódzkiego na wzmiankowane na wstępie zebranie.

Zjazd prokuratorów województw wschodnich.

15 b. m. rozpoczęły się w gmachu Sądu Okręgowego w Wilnie, trzydniowe obrady zjazdu prokuratorów z terenu województw: wileńskiego, nowogródzkiego i poleskiego.

Z T-wa Hodowców gołębi pocztowych „Orli Lot”.

Na ostatnim miesięcznym zebraniu w dniu 15. II. 1929 r. T-wa Hodowców gołębi pocztowych „Orli Lot” stawiło się razem z członkami, gośćmi i sympatykami około 20 osób.

Ogólne zainteresowanie budził referat prezesa inż. B. Jacewicza o gołębich pocztowych. Po referacie nastąpiła dyskusja, zabierali głos komendant Straży Ogniowej p. Waligóra, pp. Plebańczyk, Wodzyński i t. d.

Wyjaśniono, że gołąb pocztowy jest ptakiem b. inteligentnym i przy umiejętnej hodowli i resursie może ogromnie oddać usługi armii polskiej i państwu naszemu w czasie wojny. Hodowla gołębi pocztowych ma znaczenie wycelowe, gdyż wyrabia u hodowców zalety charakteru, jak: siłę woli, ciępliwość, wyrozumiałość, systematyczność, wytrwałość, spostrzegawczość, zdolność orientowania się i t. d., czyli że wyrabia u członków te zalety, które są niezbędne dla każdego silnego i zdrowego społeczeństwa i narodu.

Podczas sprawozdania o stanie pocztowych gołębi u członków T-wa „Orli Lot” — wyjaśniono się, że takowy nie zmniejszą się, gdyż gołębie „Orli Lot” dzielnie walczą z jastrzębiami i nie dają się im porwać.

SPORT.

Dookoła zawodów narciarskich.

Do Komitetu honorowego zawodów narciarskich o mistrzostwo Armii i m. Wilna zaproszeni zostali pp. wojewoda wileński Raczkiewicz Władysław i prezydent m. Wilna Polejewski Józef.

Nagrody na zawody narciarskie.

Na zawody narciarskie o mistrzostwo Armii ofiarowali ce ne nagrody Pan Minister Spraw Wojskowych, d-ca O. K. V., d-ca O. K. II, d-ca K. O. P. i d-ca 20 d. p.; na zawody narciarskie o mistrzostwo m. Wilna Wojewódzki i Miejski Komitet W. F. i P. W. delegat Zarządu Gł. P. Z. N. na Wileńszczyznę p. Szykowskiego Ludwik dom Sportowy Dinesa firmy: Jabkowski ch, Nowickiego i Ronczewskiego.

Pamiętkowe wydawnictwo z zawodów.

Nakładem Miejskiego Komitetu W. F. i P. W. ukazuje się w najbliższych dniach pamiętkowe ilustrowane wydawnictwo p. t. Narciarstwo w Wilnie. Cena za 1 egzemplarz wynosi 1 zł 50 gr. Broszura będzie sprzedawana jednocześnie i jako program w czasie zaw. dow, ponadto nabywać ją będzie można w Ośrodku W. F. Wilno (Ludwisarska 4) i w księgarniach wileńskich.

Zgłoszenia do zawodów narciarskich

o mistrzostwo Wilna napływają bardzo licznie. Ostatni termin zgłoszeń w dniu 18. II b. r. Sformowania zawodów narciarskich o mistrzostwo, Armii i m. Wilna podjęła się wileńska wytwórnia filmowa „Polafilm”. M. r. Złotki-wicz z Państwowego Urzędu W. F. i P. W. przybywa w dniu 17. II b. r. do Wilna, aby wziąć udział w organizacji zawodów narciarskich o mistrzostwo Armii.

Popisy łyżwiarskie.

Dziś w parku sportowym im. gen. Żeligowskiego, o godz. 16 ej (4 popołudniu) odbędzie się popisy łyżwiarskie w obłędzie figurowej i biżach, organizowane przez Pol. Tow. Łyżwiarskie. Podczas popisów ślizgawka będzie iluminowana oraz przygrywać będzie orkiestra 4 p. Ub.

KRONIKA

Table with weather forecast: Dziś: Francisz. M. Jutro: Symeona. Wschód słońca — g. 6 m. 30. Zachód — g. 16 m. 8.

Table with meteorological data: Ciśnienie średnie w milimetrach } 774, Temperatura średnia } -14°C, Opady w milimetrach } -6°C, Wiatr przeważający } Wschodni, Uwagi: Pochmurno, Minimum: -13°C, Maximum: -10°C, Tendencja barometryczna: Wzrost ciśnienia.

KOŚCIELNA

Nabożeństwo w Kaplicy Ostrobramskiej. W poniedziałek dn. 18-o lutego r. b. o godz. 9 rano w Kaplicy przed Cudownym Obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej zostanie odprawiona M-za Św. na prośbę zdrowia byłemu Pasterzowi ks. Arcybiskupowi K. Hryniewieckiemu.

URZĘDOWA

Posłuchania u p. wojewody. Nowomianowany prezes Sątu Okręgowemu w Białymstoku sędzia Szyzko był wczoraj z wizytą pożegnana u p. wojewody. Tego samego dnia p. wojewoda oddał mu wizytę. Pożatem przyjęci byli kpt. Hofbauer z D. O. K. III i kłownik Ośrodka W. F. i P. W. kpt. Kawalec, którzy zaprosili p. wojew. do Raczkowicza do komitetu honorowego zawodów narciarskich w Wilnie o mistrzostwo armii. Wreszcie przybyli na audjencje m. in. prezes Rucński w sprawach Stowarzyszenia Kupców.

ADMINISTRACYJNA

Walka ze spekulacją węglem. Na podstawie zarządzenia p. starosty gródzkiego został aresztowany Rudolf Liesicki przedstawiciel firmy „elektrokan” za pobieranie ponadto sporządzonego protokołu na Bertę Grynner (Tatarska 2) za odmowę sprzedaży węgla.

MIĘJSKA

Zbilansowanie budżetu miasta na rok 1929-30. W sobotę i niedzielę 16 i 17 b. m. odbywają się całodniowe posiedzenie Prezydium Magistratu poświęcone sprawie opracowywania preliminarza budżetowego miasta na rok 1929-30. Ostatyczne zbilansowanie budżetu nastąpi na dzisiejszym posiedzeniu Magistratu.

Z posiedzenia miejskiego Komitetu W. F. i P. W. W ubiegły piątek w lokalu Magistratu odbyło się posiedzenie miejskiego Komitetu Wychow. Fizyczny i Przysp. Wojskowego, na którym zapadła uchwała wyasygnowania 350 zł. na zakup nagrody dla zwycięzcy w zawodach narciarskich o mistrzostwo m. Wilna, które odbędą się w dniach 19 i 20 b. m.

Wybory do Izby Rzemieślniczej w Wilnie. Jak się dowiadujemy wybory do Izby Rzemieślniczej w Wilnie odbędą się za dwa tygodnie. W związku z powyższym wkrótce upływa ostatni termin wykupu kart rzemieślniczych w Wydziale Przemysłowym Magistratu m. Wilna.

Posiedzenie miejskiej Komisji Gospodarczej. We wtorek 19 b. m. o godz. 8-ej wiecz. odbędzie się w lokalu Magistratu posiedzenie miejskiej Komisji Gospodarczej. Na porządku dziennym: 1) Sprawozdanie ławnika o stanie kredytów w dziale ogrodów w przyszłym budżecie miasta na rok 1929/30, 2) Sprawa altarij wobec zawarcia umowy z Kurją Metropolitańską, 3) Sprawozdanie ogrodnika miejskiego ze stanu robót przygotowawczych na kampanję wiosenną.

Inspekcja schronisk i domów noclegowych. W dniu 16 b. m. naczelnik Wydziału Pracy i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego p. K. Jocz, w towarzystwie radcy tego Wydziału p. A. Trockiego i referentki Wydziału p. H. Sławińskiej dokonał inspekcji domu noclegowego przy ul. Połockiej Nr. 4, schroniska dla podróżujących młodych kobiet t. w. Hoteliku przy ul. Bazylińskiej i oraz misji dworcowej Towarzystwa Ochrony Kobiet na wileńskim dworcu kolejowym.

Inspekcje przeprowadzone były w godzinach od 10 do 12 w nocy ze względu na charakter wymienionych instytucji.

W domu noclegowym przy ul. Połockiej obecnych było na noclegu w chwili inspekcji 115 osób, ciepłota była wystarczająca, dozór i porządek zadawalający. W Schronisku dla podróżujących kobiet przy ul. Bazylińskiej zastano osiem kobiet, korzystających z schroniska, stwierdzono zupełny porządek i czystość, Misja na dworcu kolejowym, wobec odwołania niektórych pociągów, nie

wiele w chwili inspekcji miała do pracy, toteż inspekcja ograniczyła się jedynie do obejrzenia lokalu na dworcu oraz książki do ewidencji podróżujących kobiet, które były pod opieką misji.

UNIWEERSYTECKA

Obchód 350 lecia U. S. B. W dniu 16-go b. m. o godz. 17-ej przyjął p. wojewoda Raczkiewicz w Pałacu p. marszałka Senatu Wileńskiego i rektora Uniwersytetu ks. Fajkowski na konferencji w sprawie obchodu 350 lecia U. S. B. i udziału województwa wileńskiego w tym obchodzie.

SPRAWY SZKOLNE

Konferencja przedstawicieli instytucji społeczno-oświat. W niedzielę 17-go b. m. o godz. 12 w południe odbędzie się w Kuratorium Okręgu Szkolnego w Wilnie konferencja przedstawicieli instytucji społeczno-oświatowych przy udziale wizytatora minist. twa W. R. i O. P. p. Cierniaka w sprawie teatru narodowego jako jednego z zagadnień oświaty poza-szkolnej.

ZEBRANIA I ODCZYTY

Referat w „Ognisku” kolejowym. W dniu 16-go b. m. o godz. 12 w południe odbędzie się w Kuratorium Okręgu Szkolnego w Wilnie referat p. Pawłaka w dniu 6 II r. b. pod tytułem: „Wpływ sportu na wychowanie” w sali „Ogniska” kolejowej Nr 19, w poniedziałek 18. I. r. b. o godzinie 18-ej p. inż. Osir wsiłki wygłosi referat na temat: „Zagadnienie gospodarze w Polsce”.

Zebrań Pol. Tow. Teozoficznego. Dziś w niedzielę 17 b. m., o godz. 5-ej wiecz. w lokalu Pol. Tow. Teozoficznego (ul. Kasztanowa 2 m. 11), odbędzie się pogadanka na temat: „Czym jest okultyzm”. Prezent — wice-prez. Pol. Tow. Teozoficznego p. Kwelina Karasówna. Wstęp wolny.

Walne zbranie Stow. Kupców i Przemysłowców Chrześcij. n. Zarząd Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcij. n. w Wilnie niniejszem zawiadamia wszystkich pp. Członków, że w dniu 25 b. m. odbędzie się walne zebranie, celem wyboru 8 rad ów do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie. Zebranie odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia (Bakszta 7) o godz. 19 m. 30.

TEATR I MUZYKA.

REDUTA (na Pohulance).

„Krag Interesow”. Dziś, w niedzielę o godz. 16-ej przedstawienie popularne dla najszerszych warstw publiczności wileńskiej — maskarady w 3-ach aktach J. Benaventy „Krag interesow” w przekładzie T. Trzcinskiego.

„Murzyn warszawski”. Dziś powtórzenie ciekawej i nadzwyczajnie powojennej komedji w 3-ach aktach A. Słonimskiego — „Murzyn warszawski” z udziałem Stefana Jaracza.

Krag interesow. We wtorek i środę maskarada karnawałowa J. Benaventy „Krag interesow”.

Zapewnia Reduty. Najbliższą nowością Zespołu Reduty będzie interesująca sztuka J. Szaniawskiego „Adwokat i roze”, grana obecnie w Teatrze Nowym w Warszawie. Premiera w przyszłym tygodniu. Bilety już do nabycia w biurze „Orbis”.

REDUTA (na prowincji).

Dziś w Brsanowiczach ko. niedź. J. Korzeniowski p. t. „Wasy i peruka”.

TEATR POLSKI (sala „Lutnia”).

Dzisiejsze pożegnane występy Karola Adwentowca. Dziś Karol Adwentowicz przed opuszczeniem Wilna, wystąpi dwa razy: O godz. 4-ej pp. — kreować będzie swą słynną rolę Fiedli w sztuce Lwa Tolstoja „Żywy trup”. Ceny miejsc niższe.

Wczorajem o 8 m. 30 wiecz. Karol Adwentowicz wystąpi w roli Oswalda w „Upiorach” — Henryka Ibsena, potem obie te sztuki schodzą zupełnie z repertuaru Teatru Polskiego.

Dziękuję za służbę. Jutro Teatr Polski występuje z premierą najnowszej komedji Włodzimierza Perzyskiego „Dziękuję za służbę”, która w sezonie bieżącym w warszawskim Teatrze Narodowym odniosła wielki sukces.

Wytwórny pisarz z wileńską sobie maestrą porusza w „Dziękuję za służbę” nader aktualne tematy, od początku do końca przykuwając uwagę widza jasnością dialogu, świetnym rysunkiem figur oraz brawurowym dopowiedem.

Sztuka wywołała zrozumiałe zainteresowanie, tem w ektże, że na premierze obecny będzie autor. Ceny Teatru Polskiego wyznaczono od 50 gr. do 3 zł. 50 gr.

Dzisiejszy popis taneczny E. Bino w Teatrze Pol. im. Daj. o godz. 12 m. 30 pp. wystąpi w Teatrze Polskim zespół taneczny utalentowanej artystki Eugenji Bino.

W części drugiej programu ujrzymy piękna suitę Kerebey’a „Na perskim rynku”. Pozostałe bilety nabywać można w kasie od 11 ej rano bez przerwy. Pokaz taneczny wzbudził wielkie zainteresowanie.

Koncert rosyjskiego zespołu baletaj-kowego Eug. Dubrowina.

Dziś o godzinie 8 m. 30 wieczorem w Sali Klubu Handlowo-Przemysłowego (ul. Mickiewicza 33-a) odbędzie się koncert zespołu baletajkowego pod kierunkiem Eug. Dubrowina.

Gra, śpiew i tańce rozentuzjowują słuchacza, jest to bowiem taśnotnie porywane widowisko! Koncerty takie zdarzają się naprawdę niezwykle rzadko.

To też zrozumiałem jest że poprzednie koncerty cieszyły się wielkim powodzeniem. Pozostałe bilety w kasie klubu od 10-2 i od 5 ej wiecz.

RADJO.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ. Fale 456 mtr. Sygnal: Kukułka.

NIEDZIELA, dn. 17 lutego 1929 r.

10. 5-14.5. Transmisja nabożeństwa z Katedry Wileńskiej. 11. 6-12. 10: Transmisja z Warszawy: Sygnal czasu, hejnał z Wioły Marjackiej w Krakowie, oraz komunikat meteorologiczny. 12. 10-14. 0: Transmisja z Warszawy: Poranek symfoniczny z Filharmonii. 14. 00-14. 20: Transmisja z Warszawy. Odczyt dz. „Rolnictwo”. „Nawożenie drzew owocowych”. 14. 20-14. 40: Transmisja z Warszawy. Odczyt z dz. „Rolnictwo” p. t. „Wiosenne roboty na łąkach i pastwiskach”. 14. 40-15. 00: Trans. z Warsz. Odczyt z dz. „Rolnictwo” p. t. „Najważniejsze wiadomości i wskazania rolnicze”. 15. 15-17. 15: Transmisja z Warszawy: Koncert symfoniczny z Filharmonii. 17. 15-17. 40: Audycja dla młodzieży: „Podróże i wycieczki naszej młodzieży”. 17. 40-18. 05: Odczyt p. t. „O radnościach narciarstwa i o pogodach ziem wileńskich”. 18. 05-18. 35: Muzyka z płyty gramofonowych. 18. 35-19. 00: Transmisja z Warszawy. „Bocznik antena”. 19. 00-9. 20: Muzyka z płyty gramofon. 19. 20-19. 45: Transmisja z Warszawy. Odczyt z cyklu: „W krańcach polskizczy, sfinksów i piramid”. 19. 45-20. 00: Odczytanie programu na poniedziałek, komunikaty i sygnal czasu z Warszawy. 20. 00-20. 25: „Kukułka wileńska”. 20. 25-22. 00: „Spacer detektorowy po Europie”. 22. 00-23. 30: Transmisja z Warszawy. Komunikaty: P. A. T., policjiny, sportowy i inne, oraz muzyka taneczna.

PONEDZIELK dn. 18 lutego 1929 r.

11. 56-12. 10: Transmisja z Warszawy. Sygnal czasu, hejnał z Wioły Marjackiej w Krakowie, oraz komunikat meteorologiczny. Odczytanie programu dziennego, chwila litewska i repertuar teatrów i kin. 16. 2-16. 30: Chwila strzelecka 19. 30-19. 45: Komunikat L. O. P. P. 16. 45-17. 10: Audycja dla dzieci „Bajki”. 17. 10-17. 35: Koncert ork. Rogal. Wileńskiej. 17. 35-8. 00: „Wagner” odczyt XVIII z cyklu „Historia muzyki w przykladech”. 18. 00-18. 40: Koncert ork. Rogal. Wil. 18. 40-19. 0. Odczyt z cyklu „Gawedy o wojnie”. 19. 05-19. 20: Muzyka z płyty gramofon. 19. 20-19. 45: Audycja wesola „Spudlowali” K. Zaleskiego 19. 45-20. 00: Odczytanie programu na wtorek, komunikaty, sygnal czasu z Warszawy. 20. 00-20. 25: Transmisja z Warszawy Odczyt. 20. 3-22. 00: Transmisja koncert międzynarodowego z Warszawy. 22. 00: Transmisja z Warszawy. Komunikaty: P. A. T., policjiny, sportowy i inne, oraz muzyka taneczna.

Na wileńskim bruku.

Taksówka wpadła w okno. Na zaułku Literackim taksówka Nr. 16, kierowana przez szofera Pawła Awłoszczyka koło domu Nr. 7 wjeżdżała w okno piekarni Pobuczańskiego. Wypadek z ludźmi nie było.

Kradzież w spółdzielni kolejowej. Nocy ubiegłej okradziono spółdzielnię kolejową (Raduńska 40). Złodzieje wynieśli węgiel i pióro o ogólnej wartości przeszło tysiąc złotych.

Potar w sklep. W sklepie z galanterią W-rsasa (Trocka 9) wybuchł pożar który zniszczył część towaru i inwentarz. Pożar powstał najprawdopodobniej z powodu niezauważenia zagrożenia ogonia w piwnicy pod sklepem, gdzie miał miejsce również pożar na parę godzin przedtem.

Kradzież. Janowi Strumile (Chełmska 46) skradziono z kieszeni 50 zł. Kradzieży dokonała nocująca u niego w tym czasie Józefa Szczerbicka (Mickiewicza 41) którą zatrzymano.

Podrutek. W branie domu Nr. 16 przy ul. Sawicz zaleziono podrutek p. ci. żeńskiej w wieku około 2 tygodni.

Nieostrożna jazda. Przy zbiegu ulic Koneskiej i Zawalnej autobus Nr. 14430 niejechał na dorożkę Józefa Woronkiewicza (Karłowicza 23). Dorożka uległa uszkodzeniu. Autobusem kierował szofer Teodor Łatko.

Ukucie poszukiwanej. Policja zatrzymała niejaką Chanę Wajnerowicz bez stałego miejsca zamieszkania, poszukiwaną od dłuższego czasu za kradzieżą.

Podczas wysiadania z autobusu Nr. 14440 uległa dotkliwemu potłuczeniu Berta Lewinowa (Straszuna 7). Odpowiedzialność za wypadek ponosi konduktor autobusu, który pomimo że widział wysiadającą na stopniach samochodu dał sygnał do odjazdu.

Złodziej w roli kominiarza. De Eugenjusza Jagodzińskiego (Objazdowa 6) zgłosił się osobnik, który podał się za kominiarza. W trakcie ogładania kominów Jagodzińskiemu zginęła biżuterja wartości 600 zł. Poszkodowany zauważył kradzież dopiero po wyjściu rzekomego kominiarza.

Pożar w więzieniu wojskowym. Onegdaj wieczorem od napalonego pieca zapalił się sufit w jednej z cel w więzieniu wojsk. na Antokolu. Przybyła straż ogniowa pożar zdołała szybko ugasić.

Nagły zga. Na Koło domu Nr 28 przy ulicy Wikomierskiej zmarł nagle 76 letni Wincenty Tomaszewski (Rymarska 9). Powód zgonu narazie nie ustalony.

Z Sądów.

Tragedja w pociągu.

Strzały rewolwerowe położyły kres waśniom małżeńskim.

We wczorajszym „Kur. Wil.”, zapowiedzieliśmy rozpisanie przez Sąd Apelacyjny sprawy Jana Klemmęskiego, b. szofera Pol. Państw. w Święcianach, oskarżonego o zabójstwo w pociągu na st. Podbrodzie swej żony. Helny i żwawej Marii Gudanowiczowej, za co Sąd Okręgowy skazał pod sądowego osadzonego w ciężkim więzieniu przez lat 15, a, po zastoso-

KINA I FILMY.

„Szeik Faril“.

HELIOS.

Typowy przykład szerokiego załozenia i niedociągniętego doń, słabego wykonania. Film ten ma cały szereg dobrych pomysłów w scenariuszu, niestety „spalających” nie-mal całkowicie — na panewce. Takim problemem jest zestawienie dwóch ras w osobach pary małżeń-skiej nie wyzyskane należycie, albo przeprowadzone banalnie.

JAN BUŁHAK

ARTYSTA - FOTOGRAF

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Przerwanie przyjmowania paczek pocztowych.

WARSZAWA, 16. II. (Pat). Wobec dłuższej przerwy komunikacji kolejowej z powodu zamieci śnieżnych wstrzymuje się aż do odwołania przyjmowanie prywatnych paczek, adresowanych do urzędów pocztowych, położonych przy szlakach kolejowych Lwów-Brody, Lwów-Tarnopol i Tarnopol-Zaleszczyki, jak również do urzędów pocztowych, kursowo z temi szlakami połączonych.

Zamiecie śnieżne

W Małopolsce i Dystrykcie Gd. n. i. j.

(Tel. od własnego korespondenta z Warszawy).

W Małopolsce Wschodniej od kilku dni szaleją zawieje śnieżne. Na linii lwowskiej i stanisławowskiej ruch kolejowy ustal prawie zupełnie, przyczem Lwów jest całkowicie odcięty od świata. Dyrektor departamentu Ministerstwa Komunikacji p. Ciechanowiecki, który — jak wiadomo — wyjechał do Małopolski wschodniej, aby osobiście kierować akcją oczyszczania toru kolejowego od śniegu, 15 b. m. ugrzązł z pociągami, złożonym z dwóch parowozów i salonki i zaopatrzonym w plug, w zaspach śnieżnych pomiędzy Lwowem a Gródkiem.

Na terenie dystryktu gdańskiego ruch kolejowy został bardzo ograniczony i nawet wstrzymano komunikację na linii Warszawa-Lwów-Dział-towo-Gdańsk.

Dowiadujemy się, że władze wojskowe lwowskie otrzymały polecenie użycia samolotów, które mają ważniejszą pocztę urzędową zrzucać z aparatów odciętych miastom i miasteczkom.

W Wileńszczyźnie.

Na skutek olbrzymich zasp śnieżnych zwłaszcza w obrębie białostockiej dyrekcji kolejowej wszystkie pociągi z Warszawy nadeszły do Wilna ze znacznym opóźnieniem.

Pociąg pośpieszny spóźnił się o cztery godziny. Pociąg osobowy, przybywający do Wilna o godz. 6-jej rano przybył dopiero o godz. 11-jej i wreszcie osobowy zdążający do Wilna przez Wolkowsk spóźnił się o godzinę.

Wskutek zamieci śnieżnych komunikacja na szlaku kolei wąskotorowej Dukaszty-Druja została przerwana.

Kino MIEJSKIE

Od dn. 15 lutego 1929 r. będzie wyświetlany pierwszy polski film kinowy...

PAN TADEUSZ

W wy wykonaniu najwybitniejszych artystów polskich. Aktów 10. W obrazach udział biorą: Legjony Polskie, Armia rosyjska, szlachta, kłusownicy, lud. Sceny historyczne wykonane przy lask. współudziale 1-go pułku Szwoleżerskiego pułku ułanów.

Epopeja filmowa p/g Adama Mickiewicza nieśmiertelnego dzieła w wykonaniu najwybitniejszych artystów polskich.

KINO-TEATR „HELIOS“

Dziś ostatni dzień

Szeherazada

W rol. gł. CHARLES FAUREL i uroczą GRETA NISSEN

SZEIK FAZIL

Najwspanialszy przepychem i bogactwem film p. t. wstrząsająca historia miłości młodych serc.

Kino „HELIOS“ WILEŃSKA 38.

Jutro uroczysta premiera! Największy przebój Polski. Najwybitniejszy utwór dramatyczny. Największego naszego pisarza. Najlepszy film produkcji 1929 r.

PONAD ŚNIEG

p/g słynnego dramatu STEFANA ŻEROMSKIEGO.

Z udziałem STEFANA JARACZA, STAN. WYSOCKIEJ, ZOFII KOREYWO, MIECZ. CYBULSKIEGO. Sceny do łez wzruszające — Film, porwany siłą treści i głęboką grą! „PONAD ŚNIEG” demonstruje się jednocześnie w największ. kinie Polski „Colosseum” w Warszawie.

KINO-TEATR „POLONJA“

Dziś ostatni dzień

DWA POKOLENIA

(My Amerykanie). Wielki dramat żyłowy w 12 aktach pełen głębi i siły

Wielki dramat żyłowy w 12 aktach pełen głębi i siły. Sceny do łez wzruszające — Film, porwany siłą treści i głęboką grą!

Kino POLONJA MICKIEWICZA 22.

Jutro uroczysta premiera! Pierwszego filmu Polskiego o Prawdziwie Europejskim zakresie

ROMANS PANNY OPOLSKIEJ

Dramat erotyczny w 10 aktach według powieści naszego wielkiego pisarza i poety laureata miasta Warszawy Kazimierza Przerwy-Tetmajera

Przepiękne zdjęcia wiosny, lata, jesieni i zimy. Obraz ten przeszedł z kolosalnym powodzeniem w całej Rzplitej.

KINO „Piccadilly“

Film, o którym mówić będzie Wilno! Film tysiąca sensacji.

SZPIEDZY

Szczyt nowoczesnej techniki! Oszałamiające zdjęcia strasliwej katastrofy kolejowej!

Najcudowniejszy film świata. Super-Supersztandar „Ufa” Reżyseria FRYDERYKA LANGA.

KINO LUX

Dziś długo oczekiwany film! Wszelkiewiatywo szlagier sezonu!

NĘDZNICY

W rolach głównych: GABRIEL GABRIO (Jean Valjean), SANDRA MILANOW (Fantina i Cosetta), JAN TONLOUT (Javert), PAUL JURGE (Biskup Myriel), G. SAILLARD (Thenardier).

W rolach głównych: GABRIEL GABRIO (Jean Valjean), SANDRA MILANOW (Fantina i Cosetta), JAN TONLOUT (Javert), PAUL JURGE (Biskup Myriel), G. SAILLARD (Thenardier).

Kino Kolejowe OGNISKO

Dziś i dn następnych! Potężny dramat w 10 aktach

Kobieta Wampir.

W rolach głównych gwiazda Ameryki Estella TAYLOR i LEWIS STONE.

Dzieło mężczyzny opętanego przez niebezpieczną kobietę.

KINO-TEATR „ŚWIATOWID“

Dziś! Potężny film w 14 aktach

ZDRADA

Potężny film, który pierwszy od dłuższego czasu osiągnął niezłomne powodzenie.

dramat (snuty na tle głośnej powieści „KOCIA ŚCIEŻKA” W rolach głównych JACK TRENOR, LISSA ARNA, MAX MAXIMILIAN i LOUISA WALDERA.

PRZETARG.

Magistrat m. Lidy ogłasza przetarg nieograniczony na roboty betonowe, ciestokamie, stolarskie, tynkarskie, dotarskie, malarskie, żelaznicze, szklarskie, ślusarskie i inne, w/g ścisłego kosztorysu na wykończenie budowy gmachu 7-ko klasowej murwanej o typie budowlanym szkoły powszechnej w Lidzie.

Doświadczony Radjoamator kupuje

Akumulatory tylko D-ra POLLAKA (w Białej) Najwyższa nagroda Krakowa, Lwowa, Wilna, Paryża, Chicago, Wiednia. Przedstawicielstwo, stwo, solidne iadownie i naprawa.

W. JUREWICZ były majster firmy „Pawel Bure” posiada najlepsze zegarki, szablony, obrotki śrub i inne rzeczy. Gwarantowana naprawa zegarów i biżuterji po cenie przystępnej.

Od r. 1843 istnieje

Wilenkin ul. Tatarska 20. Meble jadalne, sypialne i gabinetowe, kredensy, stoły, szafy, łóżka i t.d. Wykwintne. Mocne. NIEDROGO. Na dogodnych warunkach i na raty. Nadeszły nowości.

Maszynistka z własną maszyną poszukuje pracy. Zgłoszenia do Administracji „Kurjera Wileńskiego” sub B. P. 502-3

Kursy Kierowców Samochodowych STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH W WILNIE ul. Ponarska 55, tel. 13-31. Grupa XXIX kandydatów na zawodowych kierowców samochodowych rozpocznie zajęcia dnia 25 lutego 1929 r.

KOWALSKINA USUWA NAJSILNIEJSZE BOLE GŁOWY

ŻADAJCIE WSZĘDZIE NAJLEPSZĄ Z NAJLEPSZYCH DOSKONAŁĄ W SMAKU CZEKOLADĘ I CUKRY K. GOSTOMSKI I SKA ŁÓDŹ

!!! Od zaraz !!! Sprzedam DWA DOMEY na Zwierzynieckiej i Godyminowskiej

WĘGIEL i koks wagonowo oraz łobnowo w zapłombowanych wozach M. Deul Wilnie JAGIELLOŃSKA 3-6, tel. 811.

Pokoju umeblowanego w śródmieściu, z niekierującym wejściem poszukuje od zaraz solidny i spokojny kawaler. Oferty składać w Adm. „Kurjera Wileńskiego” dla „K. W.”

POLITECHNIKA 66, Ed. Ezelmans, Paris (16) Pod protektorem rządu francuskiego i wszelki wyższych Francji. Nastąpiło otwarcie Sekcji Polskiej.

ECOLE PIGIER de PARIS pensjonat dla młodych panien w pobliżu Paryża (20 min.) Dobrze oświetlone, świeże powietrze, Avenue 11, Novembre 18. LA VARENNE (Seine). Stenografia, handlowo i język francuski.

Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 6-7 wiecz. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Nowość! Model 1929 r. RADJO Trzechlampowy ekranowy odbiornik co do mocy zasęgu i selektywności za tępnę 5-6 lampowy.

Wszyscy muszą wiedzieć, że prawdziwym nalepszym PIWEM jest tylko znane SŁASKIE PIWO Cieszyńskie

Pożyczki załatwiamy szybko i dogodnie

MEBLE najtaniej nabyć można w D/H

H. Sikorski Zawalna 30.

Fachowo piszemy na maszynie Wileńskie Biuro Komisowo Handlowe

KAWIARNIA „KRÓLEWIANKA” w Wilnie, Królewska 9

ZGUBY Zgubiona książka woj-k w wydaniu na im. Macłaja Markusa rocz. 1896 zam. wileś Kurmień, gm. ołkiewskiej ul. waleńska 15.

Zgubiona książka wojskowa wyd. przez P.K.U. Święciany na im. Michała Harasimowicza zam. wileś Siel. tkł. gm. Szmetowoszyzna, ul. waleńska 15.

OSZCZĘDNOŚCI w różnych walutach lokujemy pod mocne i pewne zabezpieczenie.

DZIERŻAWY majątków ziemskich posiadamy w dużym wyborze.

PIANINA do wynajęcia. Repetycja i strojenie. Uł. Mickiewicza 24-9. Estko.

DOM parterowy, murywany, skanalizowany, światło elektryczne, ziemi pod os. do sprzedania. Kolonia Wil. Nr. 7, Marja Jusas.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Jagiellońska 3, Tel. 99. Cenyne od godz. 9-3 ppół. Naczelny redaktor przyjmuje od 2-3 ppół. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 6-7 wiecz. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wyd. przyjmuje od 12-2 ppół. Ogłoszenia przyjmują się od 9-3 i 7-9 wiecz. Konto czekowe P.K.O. 30750. Drukarnia — ul. 5-to Jaska 1, tel. 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem—40 gr., w tekście i, II str.—30 gr., III, IV, V, VI—25 gr., za tekstem—15 gr., kronika rekl.-komun. katy—100 zł. za wiersz redakcyjny, ogłoszenia mieszkanlowe—10 gr. za wiersz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne—30%, drożej, z zastrzeżeniem miejsca—25%, drożej, w numerach niedzielnych i świątecznych—25%, drożej, zagranicą—100%, drożej, zamiejscowo—25%, drożej. Dla poszukujących pracy 50%, za niszki. Za numer dowodowy—20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio lampowy, za tekstem 10-mio lampowy. Administracja zastrzeż. Prawe zmiany terminu druku ogłoszeń. Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz.